

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İktüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Basına yansıyan haberlere göre Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü olarak bulunan Soydan Akay'ın almış olduğu müebbet hapis cezasının koşullu salıverme tarihi 11 Ağustos 2023'tür. Ancak "iyi halli olmadığı" gerekçesiyle tahliye edilmemiştir. Soydan Akay'a 2018 yılında prostat kanseri teşhisi konulmuştur. Aynı zamanda eklem romatizması, Hepatit B ve kalp hastasıdır. Özellikle de prostat kanserinin tedavisinde ciddi sorunlar yaşamış, hastaneye sevk ve tedavi süreçlerinde yaşanan sorunlar nedeniyle tedavisi tamamlanamadığı gibi yeterli beslenme ve hijyen koşullarından da mahrum bırakılmıştır. Bunun yanı sıra Soydan Akay, sanki ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasından hükümlüymüş gibi 2018 yılının Nisan ayından beri yani 5 yılı aşkındır tek başına tutulmaktadır. Ayrıca başka hiçbir mahpusla sosyal etkinliklere de çıkamamakta, avukatları ile görüşmesi ise İnfaz Hakimliği kararıyla kayıt altına alınmaktadır.

İdare ve gözlem kurulu kararında, başka mahpuslarla yazışması "örgüt üyeliğinden hüküm giyen hükümlüler ile mektuplaşıyor" denilerek kriminalize edilmeye çalışılmış, cezaevi denetiminden geçirilerek kendisine verilen kitaplar zararlı bulunmuş, hakkında henüz kesinleşen bir mahkumiyet kararı olmamasına rağmen örgüt üyeliğinden kovuşturma yürütülen vasisi tehlikeli bulunmuş, hasta bir mahpusun özgürlük hakkı gerçek dışı, soyut ve hukuken dayanaksız iddialarla elinden alınmıştır.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla hapisanelerde bugün itibariyle benzer gerekçelerle infazı yakılan ve koşullu salıverilme hakkı elinden alınan yaklaşık 300 siyasi tutsak bulunmaktadır.

2020 yılında İnfaz Kanunu'nda yapılan değişiklikle, koşullu salıverilme için hazırlığı düzenleyen 89. maddeye Anayasa'ya aykırı, belirsiz ifadeler taşıyan iyi hal kriterleri getirilmiş ve bu değişiklik uyarınca Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik çıkarılmıştır. Bu Kanun değişikliği ve Yönetmelik hükümleri hukukun en temel ilkelerinden lehe kanun ilkesi gereği, suç tarihi daha önce

olanlara uygulanmaması gerekirken uygulanmakta ve Anayasaya aykırı bir şekilde hukuki belirlilik içermeyen, yoruma açık, son derece subjektif olan iyi hal kriterleri, istisnasız tüm siyasi tutsakların aleyhine değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda;

1. İdare ve gözlem kurulu kararındaki “tutum ve davranış değişikliği ile gelişim motivasyonunun düşük olduğu” kanaati neye göre tespit edilmiştir?
2. “Mahpusun salıverilmesi sonrası toplumla bütünleşme süreci, gelecek motivasyonu, hedef ve planları hakkında olumlu bir kanaat oluşmaması”nın somut gerekçeleri nelerdir?
3. 30 yıldır hapiste olup son 5 yıldır avukatı ve vasisi dışında kimseyle görüştürülmeyen ve tecrit edilen bir mahpusun “gelecek motivasyonu” halen hapisanedeyken nasıl sağlanabilir?
4. Mahpus diğer mahpuslarla sosyal etkinliklere neden çıkarılmamaktadır?
5. Mahpusun avukat görüşmeleri neden kayıt altına alınmaktadır?
6. Mahpusun kanser hastası olması nedeniyle sağlığa erişim hakkı için tahliye edilmesinin gerekli olduğu neden bu raporda hiç değerlendirilmemiştir?
7. Mahpusun “terör örgütlerine sempatisinin devam ettiği” kanaatinin somut dayanağı nedir? Bu gerekçeyle mahpusun tahliye edilmemesi, “Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.” hükmünü amir olan Anayasa m. 25’e aykırı değil midir?
8. “Mahpusun bazı haklarını iyi niyetle kullanmadığı” kararda yazılı olup mahpus hangi hakkını ne suretle iyi niyetle kullanmamıştır? Hakkın iyi niyetle kullanılıp kullanılmadığına idare ve gözlem kurulunda kim karar vermektedir? İyi niyetin tanımı nedir? Hakkın iyi niyetle kullanılması ne demektir?
9. İdare ve gözlem kurulu kararında, mahpusun vasisinin hakkında örgüt üyeliğinden henüz kesinleşmemiş bir yargılamanın devam ediyor olmasının yer alması “Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.” hükmünü amir olan Anayasa m. 38’e aykırı değil midir?
10. Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumu’nda iyi halli olmadığı gerekçesiyle salıverilmeyen kaç hükümlü bulunmaktadır? Bu hükümlülerden kaç adli kaç siyasi hükümlüdür?